

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/19/2018
Identifikačné číslo spisu: 7715209296
Dátum vydania rozhodnutia: 30.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7715209296.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: SK.CHI.Farma, s.r.o., so sídlom 076 74 Drahňov 180, IČO: 46 505 474, zast. advokátom JUDr. Attilom Képesom, so sídlom Rožňavská 8, 045 01 Moldava nad Bodvou, proti žalovanému: Lesné a urbárske spoločenstvo Drahňov, p.s., so sídlom 076 74 Drahňov 4, IČO: 42 111 331, zast. advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, so sídlom Štúrova 20, 042 83 Košice, o neplatnosti uznesení valného zhromaždenia, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 18Cb/108/2015, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/101/2017-198 z 25. augusta 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/101/2017-198 z 25. augusta 2017 a rozsudok Okresného súdu Michalovce č. k. 18Cb/108/2015-117 z 12. februára 2016, z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súde Michalovce na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce ako súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 18Cb/108/2015-117 zo dňa 12. 02. 2016 zamietol žalobu žalobcu o určenie neplatnosti uznesení prijatých na valnom zhromaždení žalovaného dňa 29. 06. 2014, súčasne žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 592,83 eur, na účet jeho právnej zástupkyne, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Z odôvodnenia prvoinstančného rozsudku vyplýva, že žalobca sa žalobou, súdu prvej inštancie doručenu dňa 14. 05. 2015, domáhal určenia, že uznesenia č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10, prijaté na valnom zhromaždení žalovaného dňa 29. 06. 2014, sú neplatné. Žalovaný navrhol konanie zastaviť z dôvodu nedostatku právomoci súdu prejednať predmetnú vec, alternatívne žalobu zamietnuť z dôvodu, že táto bola podaná oneskorene.

3. Súd prvej inštancie v konaní skúmal, či existuje občianskoprávny predpis, ktorý upravuje obdobné vzťahy týkajúce sa pozemkového spoločenstva ako právnickej osoby, ktoré prijíma rozhodnutia. Poukázal na ustanovenia § 7 ods. 1 až 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových

spoločenstvách a § 14 ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Z obsahu dvoch naposledy citovaných právnych predpisov mal súd za zrejmé, že úprava spoločenstiev je obdobná tak podľa zákona o pozemkových spoločenstvách, ako aj podľa zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Obidve spoločenstvá sú právnickými osobami podľa § 18 ods. 2 písm. d/ OZ a na práva a povinnosti obidvoch spoločenstiev sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Tak člen pozemkového spoločenstva, ako aj vlastník bytu sa môže domáhať neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia postupom, ktorý je upravený v obidvoch vyššie citovaných zákonoch a tiež orgány spoločenstva sú zhodné.

4. Súd uviedol, že v ustanovení § 14 ods. 8 zákona o vlastníctve bytov je stanovená lehota, v ktorej má vlastník bytu (v danom prípade člen spoločenstva) právo domáhať sa neplatnosti výsledku hlasovania do 3 mesiacov od hlasovania, inak jeho právo zaniká. Jedná sa o objektívnu 3-mesačnú lehotu, bez ohľadu na to, či vlastník bytu sa mohol, alebo nemohol o výsledku hlasovania dozvedieť skôr.

5. Súd ďalej poukázal na ustanovenie § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“), v ktorom ustanovení je lehota na uplatnenie práva na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia určená dvojakým spôsobom. V prípade riadneho zvolania valného zhromaždenia upravuje zákon objektívnu 3-mesačnú lehotu, ktorá začína plynúť od prijatia uznesenia valného zhromaždenia. Ak valné zhromaždenie nebolo riadne zvolané (napr. spoločníkovi nebola odoslaná pozvánka na valné zhromaždenie), 3-mesačná lehota plynie odo dňa, kedy sa oprávnená osoba mohla o uznesení dozvedieť. Táto lehota nezačína plynúť odo dňa, kedy sa oprávnená osoba skutočne o tomto uznesení dozvedela, ale odo dňa kedy sa najskôr mohla o uznesení dozvedieť (napr. účinkami zmeny zápisov v obchodnom registri, ktoré vyplynuli z prijatia uznesenia valného zhromaždenia, resp. účasťou na ďalšom valnom zhromaždení spoločnosti).

6. V nadväznosti na vyššie uvedené prvoinštančný súd konštatoval, že žalobca v podaní zo dňa 02. 02. 2016 (č. 1. 95 - 98) uviedol, že o uznesení valného zhromaždenia sa dozvedel okolo 20. 01. 2015, keď obdržal list z Okresného úradu Michalovce zo dňa 13. 01. 2015 a bola mu doručená okrem iného aj zápisnica z valného zhromaždenia zo dňa 29. 06. 2014. Samotný Okresný úrad Michalovce, pozemkový a lesný odbor podaním zo dňa 18. 01. 2016 (č. 1. 60) zaslal súdu list zo dňa 13. 01. 2015, žalobcovi doručený dňa 14. 01. 2015 (č. 1. 62), v ktorom zaslal žalobcovi aj zápisnicu z valného zhromaždenia zo dňa 29. 06. 2014. Za daného stavu žalobcovi uplynula 3-mesačná lehota od prijatia uznesenia na valnom zhromaždení konanom 29. 06. 2014, dňa 29. 09. 2014. Pokiaľ by si súd osvojil názor žalobcu o aplikácii Obchodného zákonníka na daný prípad, žalobca sa o uznesení zo dňa 29. 06. 2014 dozvedel najneskôr 14. 01. 2015, kedy mu bola doručená zápisnica z tohto zhromaždenia a 3-mesačná lehota uplynula dňa 14. 04. 2015. Žaloba bola doručená súdu 14. 05. 2015, teda po uplynutí 3-mesačnej lehoty stanovenej zákonom o vlastníctve bytov, resp. po uplynutí zákonom stanovenej lehoty v Obchodnom zákonníku.

7. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že márnym uplynutím zákonom stanovenej lehoty aktívne legitimovaným osobám, nie je možné iným spôsobom sa domáhať určenia neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia. Uvedené znamená, že aj v prípade prijatia rozhodnutia valného zhromaždenia v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou, alebo stanovami a nevyužitia práva podať určovaciu žalobu v zákonom stanovenej lehote, zostávajú účinky tohto uznesenia zachované, t. j. považuje sa za platné. Aj keď sa javí, že uznesenia žalovaného, ktoré boli prijaté na valnom zhromaždení dňa 29. 06. 2014, sú v rozpore so zákonom o pozemkových spoločenstvách pre nedostatok hlasov pre ich prijatie, súd v tomto konaní nemá možnosť zmeniť toto uznesenie.

8. Vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12C/146/2013-126 z 03. 02. 2014, na ktorý poukázal žalobca a v ktorom sa má riešiť obdobný prípad o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia urbárskej spoločnosti, ktorým súd určil, že uznesenie č. 1/2013, prijaté na valnom zhromaždení dňa 17. 02. 2013, je neplatné, súd prvej inštancie uviedol, že v tejto veci sa jedná o obdobný prípad, ktorý súd posudzoval podľa predchádzajúcej právnej úpravy pozemkových spoločenstiev, a to zákona č. 181/199 Z. z.. Z citovaného rozsudku mal súd za zrejmé, že žaloba bola doručená súdu dňa 29. 04. 2013, pričom

uznesenia boli prijaté na valnom zhromaždení dňa 17. 02. 2013, a teda v tomto prípade bola žaloba podaná včas, v zákonom stanovenej lehote.

9. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

10. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“), po zistení, že odvolanie podal žalobca proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil, a to rozsudkom č. k. 2Cob/101/2017-198 zo dňa 25. 08. 2017. Zároveň vyslovil, že žalovaný má právo na náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

11. Odvolací súd tak rozhodol po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“, „NS SR“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací, uznesením č. k. 4Obdo/13/2017-187 zo dňa 31. 03. 2017 podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 2Cob/76/2016-143 z 19. 05. 2016, ktorým tento odvolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. odmietol ako odvolanie podané niekým, kto na podanie odvolania nebol oprávnený a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.). Dôvodom takéhoto rozhodnutia dovolacieho súdu bol nesprávny záver odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania žalobcu podaného zvoleným právnym zástupcom na základe plnej moci, udelenej aj na podávanie opravných prostriedkov.

12. Odvolací súd sa v ďalšom konaní v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením prvoinštančného rozsudku, skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 C. s. p.) a na zdôraznenie jeho správnosti konštatoval, že zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v odvolacom konaní posúdiť je, či súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že žalobca podal žalobu po uplynutí lehoty na jej podanie.

13. Totožne so súdom prvej inštancie poukázal na § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločstvách zdôrazniac, že v citovanom zákone nie je upravená lehota, dokedy sa môžu prehlasovaní členovia predstavenstva obrátiť na súd. Uviedol, že z obsahu Zmluvy o pozemkovom spoločenstve vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti v zmysle § 5 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločstvách (č. l. 10 a nasl.) vyplýva, že „prehlasovaní členovia majú právo obrátiť sa na súd, aby rozhodol o neplatnosti uznesenia. Lehota na podanie žaloby nie je uvedená“. Z obsahu ďalšej listiny, a to Stanov Lesného a urbárskeho spoločenstva Drahňov p.s. podľa zákona 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločstvách (č. l. 19 a nasl.) zo dňa 29. 06. 2014, článku VI. bod 3 odvolací súd zistil, že „ak člen spoločenstva považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporuje stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia, požiadať príslušný súd o jeho preskúmanie“.

14. Odvolací súd konštatoval, že žalobca žalobu o preskúmanie rozhodnutia v lehotách uvedených vo vyššie citovanom ustanovení, na súd nepodal, ale podal na súd žalobu o určenie, že uznesenia č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 prijaté na valnom zhromaždení pozemkového spoločenstva s názvom Pozemkové a lesné urbárske spoločenstvo Drahňov zo dňa 29. 06. 2014, sú neplatné. Zdôraznil, že súd je zásadne viazaný návrhom na začatie konania, preto súd prvej inštancie postupoval správne, ak rozhodoval o návrhu tak, ako to žiadal žalobca.

15. Odvolací súd poukázal na článok XII. bod 2 Zmluvy o pozemkovom spoločenstve vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti v zmysle § 5 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločstvách, podľa ktorého „Práva a povinnosti touto zmluvou neupravené sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona o pozemkových spoločstvách a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými na území Slovenskej republiky“. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené správne skúmal, či existuje občianskoprávny predpis, ktorý

upravuje obdobné vzťahy, dospejúc pritom k správne záveru, že úprava je obdobná tak podľa zákona o pozemkových spoločenstvách, ako aj podľa zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Obidve spoločenstvá sú právnickými osobami podľa § 18 ods. 2 písm. d/ OZ a na práva a povinnosti obidvoch spoločenstiev sa vzťahujú ustanovenia OZ. Tak člen pozemkového spoločenstva, ako aj vlastník bytu sa môže domáhať neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia postupom, ktorý je upravený v obidvoch zákonoch a tiež orgány spoločenstva sú zhodné. Pri aplikácii zákona o vlastníctve bytov v ustanovení § 14 ods. 8 je stanovená lehota, v ktorej má vlastník bytu (v danom prípade člen spoločenstva) právo domáhať sa neplatnosti výsledku hlasovania do 3 mesiacov od hlasovania, inak jeho právo zaniká. Jedná sa o objektívnu 3-mesačnú lehodu, bez ohľadu na to, či sa vlastník bytu mohol alebo nemohol o výsledku hlasovania dozvedieť skôr.

16. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval skutkové a právne zistenia prvoinštančného súdu a konštatoval, že súd prvej inštancie správne žalobu zamietol. Odvolací súd nezistil ani taký procesne nesprávny postup prvoinštančného súdu, ktorým by žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom. Za nesprávny však vyhodnotil názor žalobcu, že lehota na podanie návrhu na súd nie je časovo obmedzená. Zdôraznil, že tento právny názor nezodpovedá platnej právnej úprave, naviac by ním bola narušená právna istota.

17. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 06. 10. 2019.

18. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote dovolanie (č. l. 210 až 221) tvrdiac, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), súčasne že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k znemožneniu uskutočňovania procesných práv žalobcu v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práv na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

19. Žalobca v dovolaní tvrdí, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vec nesprávne právne posúdili, keď žalobu zamietli s odôvodnením, že žalobca nevyužil svoje právo podať určovaciu žalobu v zákonom stanovenej lehote a že márnym uplynutím zákonom stanovenej lehoty aktívne legitimovaným osobám, nie je možné iným spôsobom domáhať sa určenia neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia. Uviedol, že žalobu podal podľa § 80 písm. c/

O. s. p., keďže špeciálny právny predpis - zákon č. 97/2013 Z. z., vzhľadom na znenie § 15 ods. 2, neupravuje žiadnu hmotnoprávnu lehodu na podanie žaloby o určenie neplatnosti rozhodnutia valného zhromaždenia, neobsahuje však ani žiadnu podmienku, ktorá by túto možnosť vylučovala. Výklad ust. § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. tak vzhľadom na jeho znenie bez existencie hmotnoprávnej lehoty umožňuje členovi - vlastníkovi, v tomto prípade žalobcovi, obrátiť sa na súd vždy, t. j. bez časového obmedzenia. Žalobca má za to, že súdy nesprávne aplikovali analógiu preklúzie. Vyslovil názor, že ak špeciálny predpis (zákon č. 97/2013 Z. z.) časovo neobmedzuje žalobcu na podanie žaloby, tak mu súd nemôže odoprieť možnosť konať pred súdom pre oneskorené podanie žaloby. Súdy podľa jeho názoru neoprávnene zvýhodnili žalovaného na úkor žalobcu a rozhodli v prospech žalovaného bez toho, aby svoje rozhodnutie riadne vysvetlili. Vo vzťahu k tvrdeným skutočnostiam žalobca poukázal na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) sp. zn. III. ÚS 71/97, IV. ÚS 77/02, II. ÚS 97/2013 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 78/2006.

20. Žalobca sa nestotožnil s odôvodnením súdu, v ktorom poukázal na podobnosť prípadov s rozhodnutiami prijatými zhromaždením v zmysle § 14 ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a rozhodnutí prijatých valným zhromaždením obchodnej spoločnosti v zmysle § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka. Tvrdí, že tieto špeciálne právne predpisy aj špeciálne upravujú prekluzívnu lehodu na podanie žaloby vzhľadom na potrebu ochrany ekonomického, resp. celospoločenského záujmu osôb, ktoré sa stali vlastníkmi bytu v bytovom dome, resp. vlastníkmi obchodného podielu alebo akcií v obchodnej spoločnosti. Žalobca však má za to, že dôvody existencie prekluzívnej lehoty (vo veci bytov, obchodných podielov a akcií) nie je možné ani zo subjektívneho, ani z objektívneho hľadiska porovnávať so špeciálnou právnou úpravou pozemkových spoločenstiev a výkonom práv spätých s vlastníctvom pôdy, keďže zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových

spoločenstvách ako špeciálny predpis, nepozná žiadnu hmotnoprávnu lehotu, resp. časové obmedzenie na podanie žaloby vo veci určenia neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia, alebo inú formu obmedzenia možnosti obrátiť sa na súd. Ak zákonodarca priamo v zákone č. 97/2013 Z. z. neošetril možnosť ochrany ekonomického resp. celospoločenského záujmu iných subjektov (z dôvodu zachovania právnej istoty) prekluzívnou lehotou, tak platí nevyvrátiteľná právna domnienka, že takéto časové obmedzenie v danej veci neexistuje. Žalobca vzhľadom na znenie § 15 ods. 2 zákona

č. 97/2013 Z. z. nemal možnosť vedieť, ani možnosť predpokladať, že jeho právo podať žalobu o určenie neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia je alebo nie je časovo obmedzené, keďže predmetné ustanovenie, ani iné ustanovenia tohto špeciálneho právneho predpisu, neobsahujú žiadne časové obmedzenia vo veci možnosti využitia práva obrátiť sa na súd formou určovacej žaloby.

21. Žalobca ďalej vyslovil obavu z protizákonne analogicky použitej prekluzívnej lehoty, v dôsledku ktorej by dochádzalo ku konvalidácii neplatných a ničotných právnych úkonov. Poukázaním na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 59/00 vyslovil, že žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku nemožno vykladať a uplatňovať v konaní pred súdom tak, aby niektorý z účastníkov bol zvýhodnený na úkor druhého účastníka pri uplatňovaní práv alebo aby mal priaznivejšie postavenie pri prejednávaní a rozhodovaní vecí.

22. Poukázaním na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 481/2011, nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 454/2011 a uznesenie NS SR sp. zn. 6 Cdo 183/2011 žalobca ďalej namietol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je arbitrárne, riadne neodôvodnené a diskriminačné, keďže súd v rozsudku riadne nevysvetlil a ani neodôvodnil použitie iného špeciálneho právneho predpisu a neuviedol, akými právnymi úvahami sa správal pri svojom rozhodnutí o potrebe aplikácie „analogie legis“ vo vzťahu k aplikácii prekluzívnej lehoty na možnosť podania určovacej žaloby.

23. V ďalšej časti dovolania žalobca namietol absolútnu neplatnosť Zmluvy o pozemkovom spoločenstve a Stanov pozemkového spoločenstva podľa § 39 OZ tvrdiac, že vznikli v rozpore so zákonom. Poukázal na to, že samotný prvoinštančný súd konštatoval, že za prijatie Zmluvy o pozemkovom spoločenstve, resp. Stanov hlasovalo iba 38,02 % podielových spoluvlastníkov, resp. členov pozemkového spoločenstva a že žalobca nebol riadne pozvaný, ani prítomný na danom zhromaždení, pričom tieto, na pojednávaní preukázané skutočnosti, nerozporoval ani žalovaný. Uviedol, že R. T., syn predsedu pozemkového spoločenstva, A. T., zastupoval žalobcu na základe neexistujúceho plnomocenstva a hlasoval za uzavretie zmluvy o spoločenstve, ako aj za prijatie stanov, ktoré z toho dôvodu sú taktiež neplatným, resp. ničotným úkonom.

24. Vo vzťahu k rozsudku odvolacieho súdu žalobca namietol jeho odôvodnenie v bodoch 36. a 37., v ktorých súd konštatoval, že žalobca sa obrátil na súd oneskorene, t. j. po lehote 30 dní, resp. 6 mesiacov, ustanovené stanovami žalovaného zo dňa 29. 06. 2014. Žalobca tvrdí, že Stanovy pozemkového spoločenstva sú ex offo neplatné a neplatná je aj Zmluva o pozemkovom spoločenstve. Jedná sa o právne úkony, ktoré vznikli v rozpore so zákonom, nakoľko žalobca, resp. v jeho mene oprávnená osoba, nikdy nehlasoval, resp. nepreukázal vôľu na kreácii zmluvy resp. stanov pozemkového spoločenstva. Žalobca zároveň poukázal na skutočnosť, že bez jeho vedomia a vôle sa jeho pôda stala súčasťou pozemkového spoločenstva (tvoriac 35,36 % spoločnej nehnuteľnosti žalovaného). Tvrdí, že žiaden podzákonný akt, metodický pokyn, interný predpis, alebo iný obdobný akt či úkon nemôžu odporovať zákonu, t. j. nadradenému predpisu. Možnosť obrátiť sa na súd garantovanú Ústavou SR a zákonmi SR, nie je možné obmedziť stanovami pozemkového spoločenstva, obzvlášť ak ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. na to ani nepoukazuje (napr. formou, ak zmluva alebo stanov neustanovujú inak).

25. S poukazom na vyššie uvedené tvrdenia je žalobca toho názoru, že dostatočne preukázal splnenie všetkých podmienok na podanie žaloby. Dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu č. k. 2Cob/101/2017-198 zo dňa 25. 08. 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

26. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný (podaním zo dňa 20. 02. 2018 na č. I. 227), ktorý navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť. Tiež si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

27. Vyjadrenie žalovaného k dovolaniu žalobcu, zaslal súd prvej inštancie v súlade s ust. § 436 ods. 4 C. s. p. na vedomie žalobcovi (č. I. 232).

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

29. Prihliadajúc na to, že úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený; sa dovolací súd v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podaného žalobcom.

30. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p..

31. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

32. Naproti tomu dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p., je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

33. Dovolací súd je pri rozhodovaní o dovolaní viazaný jednotlivými dovolacími dôvodmi tak, ako ich dovolateľ vymedzil vo svojom dovolaní (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ dovolanie nemá vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležitým spôsobom vymedziť dovolací dôvod (podľa § 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.).

34. Viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi je úzko spätá s uplatňovaním dispozičného princípu, ako jedného zo základných princípov sporového konania (čl. 7 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

35. V danom prípade žalobca (ďalej tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní namietol, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). V ďalšom obsahu dovolania žalobca tvrdil nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci, ktoré malo závisieť od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

36. V prípadoch, kedy dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň z obsahu dovolania musí jednoznačne vyplývať právna otázka, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu najvyšším súdom. Právna otázka, ktorú má odvolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej.

37. Z obsahu dovolania je možné vyvodiť s interpretáciou, resp. aplikáciou ktorého zákonného ustanovenia dovolateľ nesúhlasí, pričom dovolateľ súčasne predložil vlastnú argumentáciu, ktorá sa týka riešenia právnej otázky. Nesprávne právne posúdenie veci žalobca vzhliada v nesprávnom výklade ustanovenia § 15 ods. 2 vety druhej zákona č. 97/2013 Z. z. súdmi nižšej inštancie. Tieto žalobu zamietli pre jej oneskorené podanie, pričom svoje rozhodnutie zdôvodnili použitím analógie legis, resp. analógie iuris v zákone č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, resp. v § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka. Žalobca vyslovil názor, že rozhodnutie vo veci konajúcich súdov je nesprávne majú za to, že pokiaľ v § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. nie je zakotvená lehota na podanie žaloby na súd, možno tak urobiť vždy, bez časového obmedzenia. Posúdenie výkladu § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločstvách má v predmetnej veci rozhodujúci význam, nakoľko od správneho vymedzenia lehoty na podanie žaloby v zmysle § 15 ods. 2 závisí, či žalobu žalobcu súd prvej inštancie správne zamietol ako oneskorene podanú, alebo mal žalobu ako včas podanú vecne prejednať.

38. Pozemkové spoločenstvo je špecifickou právnickou osobou, ktorá sa zriaďuje podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločstvách, a to zmluvou o pozemkovom spoločenstve uzavretou medzi vlastníckmi spoločnej nehnuteľnosti alebo vlastníckmi spoločne obhospodarovaných nehnuteľností (§ 4 ods. 1).

39. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z., na práva a povinnosti vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a vlastníkov spoločne obhospodarovaných nehnuteľností sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak § 8 ods. 1, § 9 ods. 1 až 3 a 7 až 12, § 10 ods. 4 a § 15 ods. 2 až 5 neustanovujú inak.

40. Podľa § 15 ods. 2, veta druhá zákona č. 97/2013 Z. z., (v znení účinnom do 30. 06. 2018, t. j. v čase podania žaloby, ako aj v čase rozhodovania súdov nižšej inštancie), prehlasovaní členovia spoločenstva majú právo obrátiť sa na súd, aby rozhodol o neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia.

41. Je zrejmé, že zákonodarca v citovanom ustanovení neustanovil žiadnu lehotu, v ktorej môžu prehlasovaní členovia spoločenstva podať žalobu na súd o určenie neplatnosti uznesenia zhromaždenia a otázka posúdenia včasnosti lehoty na podanie žaloby na súd podľa § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z., nebola doteraz zodpovedaná ani v rozhodnutiach dovolacieho súdu, nakoľko ju doteraz výslovne neriešil. Dovolací súd však eviduje rozhodnutia, v ktorých sa najvyšší súd aspoň okrajovo vyjadril k problematike (ne)možnej analógie Obchodného zákonníka, z odôvodnení ktorých vyplývajú závery aplikovateľné aj pre potreby tohto (posudzovaného) súdneho konania.

42. Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 2 Sžo 11/2009 zo dňa 18. 11. 2009 síce zohľadňoval staršiu právnu úpravu pozemkových spoločstiev (reprezentovanú zákonom č. 181/1995 Z. z.), ale v aplikačnej rovine sa vyjadril k otázke možnej analógie Obchodného zákonníka na postavenie a „život“ pozemkových spoločstiev, ktorá je použiteľná aj na súčasnú právnu úpravu. Najvyšší súd v označenom rozsudku uviedol, že „...zákon č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločstvách v platnom znení neupravuje bližšie spôsob zvolávania valného zhromaždenia, neustanovuje ani lehotu, v akej sa má zvolať a neupravuje ani ďalšie procesné postupy okolo vnútro - spoločenského života takýchto spoločstiev. Taktiež považuje za správny názor žalovaného ako i krajského súdu, že v danom prípade nie je možné nijakým spôsobom použiť analógiu k Obchodnému zákonníku.“

43. Dovolací súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutie (uznesenie) najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 7/2011 zo dňa 30. 11. 2011, v ktorom najvyšší súd vyslovil, že „Zo žiadneho právneho predpisu, vrátane zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách nevyplýva, že dovolávať sa neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia môžu len členovia výboru (resp. odvolaní členovia výboru). Ak existuje právny prostriedok, ktorým sa možno dovolať neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, nepochybne patrí členom spoločenstva, ktorí majú právo zúčastňovať sa valného zhromaždenia, ktoré formou uznesení vytvára kolektívnu vôľu spoločenstva, do kompetencie ktorého okrem iného patrí aj voľba orgánov spoločenstva (§ 18 ods. 2, písm. c/, § 19 zákona).“

44. Napokon v uznesení sp. zn. 1 KO 56/2017 zo dňa 01. 10. 2018 (ZSP 41/2018) najvyšší súd konštatoval, že „... pozemkové spoločenstvo je v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z. právnickou osobou, ktorá bola založená zmluvou o pozemkovom spoločenstve uzavretou medzi vlastníkami spoločnej nehnuteľnosti alebo vlastníkami spoločne obhospodarovaných nehnuteľností. Vo všeobecnosti takéto spoločenstvo vzniká s cieľom zabezpečiť správu spoločnej nehnuteľnosti a pri výkone svojich právomocí, ktoré sú zverené jeho jednotlivým orgánom, nejde o výkon verejnej správy, ale o správu vecí jeho členov, ktorí sú vlastníkami spoločnej nehnuteľnosti alebo vlastníkami spoločne obhospodarovaných nehnuteľností, o ktorých rozhoduje v zmysle právnej úpravy zhromaždenie ako najvyšší orgán spoločenstva. Rozhodovanie o vyslovení neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia zákon č. 97/2013 Z. z. zveruje do právomoci súdu (§ 15 ods. 2). V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že ustanovenie § 30, na ktoré poukázal okresný súd v upovedomení o postúpení spisu z 31. októbra 2017 č. k. 12 C 40/2017-5, ustanovuje subsidiárnu pôsobnosť správneho poriadku iba na konanie o registrácii spoločenstva v registri pozemkových spoločenstiev a konanie o zápise zmeny údajov do registra pozemkových spoločenstiev a konanie o uložení pokuty.“

45. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže zákonodarca lehotu na podanie návrhu na súd o určenie neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia, pre prehlasovaných členov spoločenstva, nekvantifikoval, a táto nevyplýva ani z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, žalobca v dovolaní dôvodne uvádza, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.. Po tomto závere pristúpil dovolací súd k posúdeniu, či je dovolanie žalobcu aj dôvodné, to znamená, či napadnutý rozsudok skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

46. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, keď súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo keď síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo keď zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

47. Vzhľadom na absenciu určenia (ohraničenia) lehoty, v akej sa prehlasovaný člen pozemkového spoločenstva môže na súde domáhať zrušenia rozhodnutia zhromaždenia tohto spoločenstva, v aplikačnej praxi vyvstáva problematika otázka, akým právnym režimom by sa mala právna úprava lehoty na podanie tejto žaloby spravovať. Viacerí autori odborných publikácií sa zhodujú na postavení pozemkových spoločenstiev ako sui generis, ktoré vykazujú natoľko špecifické znaky vyžadujúce si úpravu samostatným zákonom, teda špeciálnu právnu úpravu s tým, že režim novej aplikácie Občianskeho či Obchodného zákonníka prichádza do úvahy len v prípade, pokiaľ na ňu právna úprava výslovne odkazuje.

48. Pôvodný zákon č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách síce pomerne ucelene upravil právne pomery týchto tradičných slovenských pozemkových útvarov, vo vzťahu k lehote na podanie žaloby na súd však zákonná úprava úplne absentovala. Citovaný zákon v ustanovení § 19 ods.4 upravoval nasledovne: „Prehlasovaní členovia spoločenstva v otázkach, na ktoré sa vyžaduje súhlas dvojtretinovej väčšiny všetkých hlasov, môžu podať návrh na súd, aby vo veci rozhodol.“ Žaloba bola prípustná len v otázkach schválenia zmluvy o založení spoločenstva a jej zmien, rozhodnutí spoločenstva o vstupe

do obchodnej spoločnosti alebo družstva a rozhodnutí o zániku spoločenstva jeho premenou alebo jeho zrušením. Zákon neustanovoval, že sa možno domáhať neplatnosti rozhodnutia prijatého na zhromaždení spoločenstva, ale ustanovoval, že sa možno na súde domáhať, aby vo veci rozhodol. V legislatívnej poznámke pod čiarou zákon odkazoval na § 139 ods. 3 Občianskeho zákonníka (upravujúceho problematiku podielového spoluvlastníctva, konkrétne, ak ide o dôležitú zmenu spoločnej veci, môžu prehlasovaní spoluvlastníci žiadať, aby o zmene rozhodol súd).

49. Nová právna úprava pozemkových spoločenstiev v zákone č. 97/2013 Z. z. síce zaviedla oproti predchádzajúcej viaceré zmeny (spoločenstvo podľa novej zákonnej úpravy môže byť už len právnická osoba - § 3), úprava lehoty v zákone naďalej absentuje (na rozdiel od lehoty stanovenej napríklad na podanie žalôb o určenie neplatnosti valného zhromaždenia pri spoločnosti s ručením obmedzeným (3 mesiace v zmysle § 131 ods. 1 ObchZ) alebo o určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze (1 mesiac v zmysle § 242 ObchZ).

50. V dôvodovej správe k zákonu č. 110/2018 Z. z. (posledná veľká novela zákona o pozemkových spoločenstvách), zákonodarca v bode 36. konštatoval, že „...sa ponecháva ustanovenie o práve prehlasovaných členov spoločenstva obrátiť sa na súd s určovacou žalobou o vyslovenie neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia. Na toto oprávnenie sa vzťahujú všetky všeobecné ustanovenia vrátane ustanovení o premlčaní, ktoré sa vzťahujú na analogické oprávnenie podľa § 139 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka“.

51. Dovolací súd napokon poukazuje na komentár k zákonu č. 97/2013 Z. z. (Maslák, Marek, Jakubáč Róbert: Zákon o pozemkových spoločenstvách, Komentár, Wolters Kluwer, 2019), v ktorom menovaní autori k ustanoveniu § 15 ods. 2 uvádzajú, že „...treba teda vychádzať z toho, že táto žaloba bude včas podaná, ak bude podaná v trojročnej premlčacej lehote, ktorá sa bude počítat' odo dňa prijatia rozhodnutia zhromaždenia.“

52. Sumarizujúc vyššie uvedené, je možné vyvodit' záver, že analógia Obchodného zákonníka na vnútorné veci pozemkového spoločenstva (viď „...procesné postupy okolo vnútro-spoločenského života takýchto spoločenstiev...“ v rozsudku sp. zn. 2 Sžo 11/2009 zo dňa 18. 11. 2009), je vylúčená. Rovnako je minimálne sporná analógia spoločenstva vlastníkov bytov, a teda právna úprava zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (zákon č. 182/1993 Z. z.), a to vzhľadom na špecifickosť a osobitosť pozemkových spoločenstiev. Berúc do úvahy historický vývoj pozemkových spoločenstiev v kontexte meniacich sa právnych úprav, v znení nových zákonov (č. 181/1995 Z. z. a č. 97/2013 Z. z.), dôvodových správ, ako aj odbornej literatúry, dovolací súd konštatuje, že žaloba proti rozhodnutiu zhromaždenia pozemkového spoločenstva bude podaná včas, ak bude podaná v trojročnej premlčacej lehote, ktorá sa bude počítat' odo dňa prijatia rozhodnutia zhromaždenia.

53. Dovolateľ vo svojom dovolaní súčasne tvrdil, že pokiaľ v § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. nie je zakotvená lehota na podanie žaloby na súd, možno tak urobiť vždy, bez časového obmedzenia. Dovolací súd sa s uvedenou argumentáciou nestotožňuje, nakoľko takýto výklad by bol v rozpore s princípom právnej istoty účastníkov právneho vzťahu. Rovnako autori vyššie spomínaného komentára k uvedenému ustanoveniu uviedli, že „Takáto dlhá lehota (mysliac ňou trojročnú premlčaciu lehotu) na podanie žaloby o určenie neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia určite neprispieva k právnej istote vo vzťahu k fungovaniu spoločenstiev“.

54. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili, keď považovali nárok uplatnený žalobcom za oneskorene podaný (po uplynutí trojmesačnej lehoty stanovenej občianskoprávnym predpisom č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, resp. Obchodným zákonníkom), v dôsledku ktorej skutočnosti jeho žalobu zamietli (resp. tak učinil súd prvej inštancie, ktorého rozsudok ako vecne správny potvrdil súd odvolací). Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu č. k. 2Cob/101/2017-198 zo dňa 25. 08. 2017 podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil, rovnako zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 18Cb/108/2015-117 zo dňa 12. 02. 2016 o zamietnutí žaloby žalobcu [nakoľko toto rozhodnutie na rozsudok odvolacieho súdu obsahovo

nadväzuje (§ 449 ods. 2 C. s. p.)] a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

55. Dovolací súd neskúmal ďalšiu námietku dovolateľa procesnoprávneho charakteru, spočívajúcu v tvrdení o arbitrárnosti rozsudku prvoinštančného súdu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., nakoľko zrušením rozsudku prvoinštančného súdu, sa konanie dostalo do štádia, kedy súd bude žalobu žalobcu opäť vecne prejednávať, o tejto následne rozhodne a svoje rozhodnutie bude povinný odôvodniť v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p., prihliadajúc na konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, podľa ktorej „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu.“).

56. Súd prvej inštancie je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

57. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.